

СУМСЬКІ ДЕБАТИ

debaty.sumy@gmail.com

“Ми усі перемішалися на сцені”: театри із Сум та Луганська з виставами в Кракові

13:36 / 20 апреля 2023

Культура **Новини**

Із 17 по 24 квітня в Кракові триває Міжнародний фестиваль українського театру “Схід-Захід”. Девіз ювілейного фестивалю — “Мистецтво під кулями”.

Журналістки UainKrakow.pl поспілкувалися з представниками Луганського та Сумського театрів про те, як вони ділять спільну сцену, як змінився український глядач і про вистави, що будуть грати в рамках фестивалю.

Про те, як ділять сцену та увагу глядача

Національний академічний театр драми та музичної комедії ім. Михайла Щепкіна із Сум з лютого 2022 року призупинив роботу через часткову окупацію області російськими військами. Проте вже в серпні, напередодні Дня Незалежності, колектив повернувся до роботи — в іншому складі, з іншим директором та в нових умовах, а приміщенням почав ділитися з Луганським театром.

Театр став першою культурною установою в місті, яка запрацювала під час повномасштабної війни. У підвальному приміщенні відкрили експериментальну сцену, яке вміщує до 60 глядачів. “Це єдина сцена, де вистави не припиняються під час повітряної тривоги, бо глядачі вже перебувають в укритті”, — розповідає директор Сумського театру Сергій Дорофеев.

У кінці серпня театр почав грати вистави на малій і великій сценах, але кількість глядачів все ж обмежена — не більше 350 — бо саме таку кількість вміщує укриття. Зараз у приміщенні діють чотири майданчики: мала, велика, експериментальна сцена і концертний зал.

Сергій каже, що театри працюють автономно, тобто це дві юридичні установи, які окремо фінансуються, а Луганський театр винаймає приміщення на договірних умовах у Сумського. Все інше — це творча співпраця. Частина акторів працює паралельно в обох театрах чи періодично бере участь у постановках: *“Із цим проблем немає, бо ми всі вже перемішалися”*.

У Сумського й Луганського театрів є кілька великих спільних проєктів. Один з них — театралізований історико-патріотичний перформанс *“Воля. Свобода. Перемога”*, у якому колективи розповідають історію України від часів Київської Русі й до сьогодення. Також театри разом грають вистави *“Коли дівчата грають Джаз...”* і *“Ромео і Джульєтта”*.

Фото з вистави *“Ромео і Джульєтта”*, спільного проєкту Сумського і Луганського театрів

Луганський обласний академічний український музично-драматичний театр вже вдруге є переселенцем. У 2014 році трупа переїхала з Луганська до Сєвєродонецька, а у період повномасштабного вторгнення — до Сум.

*“Ми добре співпрацюємо, немає ніяких суперечок між колективами. Але сцену доводиться ділити, і це важко робити в одній будівлі — місця не вистачає. Ось ми робили виставу *“Коли дівчата грають Джаз...”* і на три прем’єрні дні зайняли велику сцену. Потім для спільного проєкту бракувало часу, щоб змонтувати сцену, зробити світло й звук. Це була дуже напружена робота, навіть на вихідних. Актори молоді, що витримують це”,* — розповідає директор та художній керівник Луганського театру Олександр Гришков.

Сергій Дорофеев ділиться, що за час повномасштабної війни глядачі змінилися: вони стали більш толерантними і терплячими, почали з розумінням ставитися до технічних проблем.

Директор Луганського театру говорить: *“Ми робимо все для того, щоб сумський глядач про нас дізнався і ходив на вистави. Також не забуваємо про своїх глядачів з Луганська, що, на жаль, розкинуті по всій країні”*.

“Ми були в Черкасах на гастролях з виставою, що привозили минулого року до Кракова (“Хто я” — прим. авт). Я не очікував, що прийде так багато луганчан. Ти їх впізнаєш і почуваш себе як вдома. Ми не втрачаємо зв’язки з луганськими глядачами і будемо раді частіше їх бачити в Сумах”, — додає він.

Про вистави під час повітряних тривог

Олександр розповідає: якщо під час вистави починається повітряна тривога, то в театрі одразу роблять паузу, а люди йдуть у бомбосховище. Після закінчення тривоги виступ продовжують.

“Таких моментів, що була ввечері під час вистави довга тривога, у нас не було”, — говорить директор Луганського театру.

Директор Сумського театру додає: *“Одного разу нам довелося чотири рази зупиняти дитячу виставу через повітряні тривоги. У результаті замість 50 хвилин вистава тривала аж три години, і жоден глядач не пішов раніше — всі дочекалися закінчення”.*

Що показуватимуть у Кракові

Луганський театр вже втретє на фестивалі “Схід-Захід”. Цьогоріч приїхав з новою виставою “Іх там нет”, що вийшла в січні 2023 року за мотивами п’єси Алекс Вуд “Четверта стіна”. Режисер — Заслужений артист України Максим Булгаков, який наразі є військовослужбовцем та не зміг виїхати до Кракова.

“Іх там нет” — вистава повністю адаптована під сьогоднішнє. Там є і росіяни, і образи Путіна, Жиріновського, Міхалкова, Леніна. Як мені здається, Алекс Вуд писала про людей в системі. Головний герой Жан хоче вирватися з цієї системи. Це те, що відбувається зараз із росією, і що вона робить з Україною. Тому я хочу попросити вас прийти на виставу: це треба побачити, обговорити і поділитися своїми враженнями”, — заохочує Олександр.

Фото з вистави “Іх там нет” Луганського театру

Директор впевнений: не можна втрачати надію на перемогу. За його словами, Луганський театр як птах фенікс — відроджується вже вдруге. У театрі зі сцени колектив завжди дякує ЗСУ, завдяки яким він може працювати.

“Кожному українцю, який зараз у Польщі, хочу побажати, щоб вони також вірили, донатили і спільними зусиллями ми цієї проклятої навали обов’язково позбавимося”, — впевнений Олександр.

Сумський академічний театр на цьогорічному випуску фестивалю “Схід-Захід” буде представляти виставу “Мама. 10 км” у постановці режисера Дмитра Некрасова. Вона складається з двох окремих драматичних творів, поєднаних темою війни. Прем'єра відбулася в лютому цього року.

Перша дія — п'єса Ірини Феофінової про хлопчика з Маріуполя, який втратив дім, батьків, улюбленого пса. Це моновистава, у якій хлопчик йде зі зруйнованого міста і розповідає глядачам свою історію. Кожен кілометр — це окрема ситуація, яка відбулася з ним за час повномасштабного вторгнення.

Сергій зазначає: *“Це реальна історія, яку мають знати і люди закордоном, і ті українці, які втомилися від війни”.*

Друга дія — це п'єса Лени Кудасової, яка називається “Один день”, а у версії сумського театру має назву “Мама”. Це також реальна історія. Вона про жінку-переселенку похилого віку, яка була змушена покинути Донецьк у 2014 році й усі дев'ять років жила у вигнанні.

Сергій Дорофеев додає: *“На жаль, люди до 2022 року намагалися не помічати переселенців. Ми робили вигляд, ніби в нас усе нормально в країні, а якщо десь почалася болячка, то нехай собі болить. Ми не розуміли людей з Донецька і Луганська, поки не опинилися на їхньому місці... Тепер пів країни відчуває те саме. Тому дуже важливо проговорювати досвід внутрішньо переміщених осіб через мистецтво”.*

uainkrakow.pl